

Курс за обучение в ОНС „Доктор“	
Научно направление	3.5 Обществени комуникации и информационна култура
Докторантска(и) програма(и)	Курс, формиращ академични знания и компетентности (необвързан със специфично научно направление)
Код. Наименование на курса (учебната дисциплина)	Информационно търсене и обработка на информацията
Титуляри на курса	доц. д-р Елица Лозанова-Белчева доц. д-р Милена Миланова
Език на обучение	български

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	60
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		120
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост ¹		1
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		5

Предварителни изисквания
Компютърна грамотност

Цел и задачи на курса
Целта на предложения курс е докторантите да придобият знания и набор от умения за намиране и достъп до точна, актуална, научна информация по теми, специфични за техните области на изследвания.

Анотация на курса
Курсът запознава с начините и критериите за провеждане на информационно търсене чрез използването както на традиционни, така и на електронни източници; със законите, правилата и институционалната политика, отнасяща се до достъп и използването на информационните ресурси; с научните електронни архиви и изданията на свободен достъп; с методите и начините за определяне

¹ Моля, отбележете ако кредитите не са приложими

и установяване на импакт фактор и цитируемост; с българските и международните стандарти за цитиране.

Програмата е съобразена със съществуващите международни стандарти за информационна грамотност: Стандарт на ALA (Американска библиотечна асоциация) – “Information Literacy Competency Standards for Higher Education ACRL 2000” – <http://www.ala.org/acrl/ilcomstan.html>; Стандарт на библиотечната мрежа по информационна грамотност Baden_Wrtemberg (NIK-BW) – “Standards der Informationskompetenz für Studierende” – <http://www.informationkompetenze.de>; European Computer Driving License (ECDL – <http://www.ecdl.com>).

Тематичен план

1. Източници на информация и методика за работа с тях: традиционни информационни издания в областта на обществените науки; видове каталози. Електронни каталози (OPAC) – електронни каталози на библиотеки в България (университетски библиотеки); методи и стратегии за търсене на документи в електронни каталози. Уеб-сайтове на библиотеките. Сводни каталози – WorldCat и др.
2. Библиографски умения. Структура на библиографското описание. Анотация и реферат – видове, методи на създаване. (Анотиране и рефериране на различни видове документи – книги, списания, статии, доклади, сборници, електронни ресурси и др. Съставяне на автореферат на дисертационен труд.)
3. Библиотечно-информационни услуги в областта на обществените науки: справочно-информационни услуги на библиотеките и информационните центрове – традиционни и електронни библ. услуги; Библиотечно-информационни услуги Document Delivery – доставка на документи по електронен път; Междубиблиотечно заемане.
4. Изграждане на стратегия за информационно търсене - експертно търсене; търсене с подпомагане; булеви и контекстови оператори; синтаксис.
5. Критерии за търсене и оценка на получените резултати; използване на класификационни схеми и тезауруси, дескриптори.
6. Бази от данни в областта на философските науки, политология, социология, право, наука и образование – на свободен достъп; по абонамент на Университетска библиотека на СУ: специфика и функционални възможности за търсене на информация.
7. Реферативни информационни системи. Информационна архитектура на платформата Web of Science – възможности за търсене и допълнителни инструменти за оценка на информацията. Търсене в БД SCOPUS.
8. Бази данни на ЕС – достъп до правото на ЕС; Европейска статистика.
9. Интернет услуги и приложения за търсене на научна информация – тематични указатели; търсещи машини (Google Scholar и др.). Метатърсещи системи; виртуални библиотеки; критерии за търсене.
10. Критерии за подбор и оценка на електронни ресурси – релевантност, актуализация, научност, отговорна институция и др.
11. Достъп до информация и съдържание на дисертационни трудове. Европейска информационна система за неконвенционална (сива литература) – Open Grey. База данни с информация за дисертационни трудове на Националния център за информация и документация (НАЦИД) – БД „Академични длъжности и дисертации“.
12. Отворен достъп до научна информация (Open Access). Предимства и недостатъци. Лицензиране на достъпа ; Електронни библиотеки с дигитализирани ресурси (Национални ресурси; Световни ресурси - Europeana; The World Digital Library и др.)
13. Цитиране, видове - цитиране в текста, бележки под линия, в края на текста. Изготвяне на списъци с използвана литература (библиография). Плагиатство, защита на авторското право

14. Инструменти за научно цитиране. Видове. Методика на работата с тях. Библиографски системи за цитиране (Mendeley, EndNote и др.) ; Научни мрежи. Видове. Свързаност.
15. Изисквания към научните издания и към научните публикации. Подбор на релевантни научни издания. Импакт фактор и цитируемост - ISI Web of knowledge

Методи на оценяване
1. Присъствие на занятията (80 %)
2. Участие в дискусиите и изпълнение на текущи задачи
3. Разработване на курсов проект

Форма на завършване
Курсов проект

Допълнителни бележка
Предлаганият курс формира академични знания и компетентности извън конкретно научно направление. Развива общовалидни за изследователския процес умения.
Курсът е избираем.

Адрес на електронния вариант на курс в Платформата за електронно обучение на СУ
<i>Информационно търсене и обработка на информацията.</i> [онлайн]. Достъпно от: https://elearn.uni-sofia.bg/course/view.php?id=597

Препоръчана литература / Препоръчани информационни източници
1. Блюменау, Д. <i>Информация и информационный сервис.</i> Москва, 1989.
2. Българска книга: Енциклопедия. София: Пенсофт, 2004. 506 с.
3. Гайдамакин, Н. А. <i>Автоматизированные информационные системы, базы и банки данных. Учебное пособие.</i> Москва: Гелиос АРВ, 2002.
4. Голицына, О. Л., Максимов, Н. В., Попов, И. И. <i>Информационные системы: Учеб. пособие.</i> Москва: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2009.
5. Еко, Умберто. <i>Как се пише дипломна работа,</i> София, 1999.
6. Мавродиева, Иванка. <i>Академично писане: Изграждане на успешни писмени и устни умения в процеса на академичната комуникация.</i> София, 2005.
7. НАБИС Национална академична библиотечно-информационна система [онлайн]. Достъпно от: http://www.nalis.bg/?set_language=bg
8. Национален център за информация и документация (НАЦИД) [онлайн]. Достъпно от: https://nacid.bg/bg/register_RAS/
9. Павловска, Е. <i>Информационно осигуряване на научните изследвания : Същност, модели, приложения.</i> София : Изток-Запад, 2012, 280 с.
10. Тотоманова, А. Националната библиография на България : състояние, проблеми, тенденции на развитие. В: <i>Българска библиография 1852–2002 : Юбилеен сборник.</i> Велико Търново, 2002, с. 81–97.

11. **Чавдаров, Ст.** *Теория и методика на научната информация : Обработване, търсене и разпространение.* София, 1984.
12. **Шуманова, Н., Янакиева, Т.** Към въпроса и същността на системите за библиографска информация. В: *Изв. НБКМ, №23* [29], 1999, с. 161-167.
13. **Шуманова, Нина.** *За библиотеките, за информацията и за още нещо.* София, 2001.
14. **Янакиева, Елена, Игнатова, Красимира, Папазова, Красимира, Панчева, Цветанка.** *Библиотечно, справочно-библиографско и информационно обслужване: Учебник.* София: Българ. библ.-информ. асоц., 2013, 276 с.
15. **Annesley, Thomas M.** Giving Credit: Citations and References. In: *Clinical Chemistry* [online], Jan 2011, Vol. 57, Issue 1, pp. 14-17. DOI: 10.1373/clinchem.2010.158048. Available from: <http://clinchem.aaccjnls.org/content/clinchem/57/1/14.full.pdf>
16. **Baskerville, Richard, Myers, Michael D.** Information systems as a reference discipline. In: *MIS Quarterly*, 2002, pp. 1-14. Available from: <http://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=2622&context=misq>
17. **Bawden, David, Robinson, Lyn.** *Introduction to information science.* London: Facet. 2012, 384 p.
18. **Cassell, Kay Ann, Hiremath, Uma.** *Reference and information services: An introduction.* American Library Association, 2013. 510 p.
19. **Clarivate Analytics.** *Web of Science* [online]. Available from: <http://clarivate.com/?product=web-of-science>
20. **Directory of open access journals.** Available from: <http://www.doaj.org/>
21. **EasyBib** [online]. Available from: <http://www.easybib.com/>
22. **Elsevier.** *SCOPUS* [online]. Available from: <https://www.elsevier.com/solutions/scopus>
23. **EndNote** [online]. Available from: <http://endnote.com/>
24. **European Commission.** *Eurostat.* [online]. Available from: <http://ec.europa.eu/eurostat>
25. **Gibaldi, Joseph.** *MLA handbook for writers of research papers.* 7th ed. New York, 2009.
26. **Harzing, Anne-Wil.** *The Publish or Perish Book.* [online]. 2010-2013. Available from: <http://www.harzing.com/popbook/index.htm>
27. **INIST.** *System for Information on Grey Literature in Europe – OpenGrey* [online]. Available from: <http://www.opengrey.eu/>
28. **ISBD** *Международен стандарт за библиографско описание.* Консолидирано издание. София, 2012 Достъпно и на http://www.lib.bg/publish/IFLA/IFLA_ISBD.pdf
29. **Kuhlthau, Carol C.** Inside the search process: Information seeking from the user's perspective. In: *JASIS*, 1991, Vol.42, N5, pp. 361-371. Available from: <http://faculty.washington.edu/harryb/courses/INFO310/Kuhlthau.pdf>
30. **Kuhlthau, Carol C.** *Seeking meaning: a process approach to library and information services.* 2nd. ed. Westport, CT: Libraries Unlimited, 2004, 264 p.
31. **Mendeley** [online]. Available from: <https://www.mendeley.com/>
32. **Virkus, Sirje.** *Information Culture.* Institute of Information Studies, Tallinn University, 2012. Available from: <http://www.tlu.ee/~sirvir/Information%20and%20Knowledge%20Management/Information%20Culture%202/references.html>
33. **UN.** *UNBISnet (UN Bibliographic Information System).* [online]. Available from: <http://unbisnet.un.org/>
34. **UNESCO.** *Global Open Access Portal* [online]. Available from: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/portals-and-platforms/goap/>

35. UNESCO. <i>Thesaurus</i> [online]. Available from: http://vocabularies.unesco.org/browser/thesaurus/en/
36. Zotero [online]. Available from: https://www.zotero.org/

Дата	Разработил (<i>име, фамилия, подпис</i>)
19.01.2022	доц. д-р Елица Лозанова-Белчева доц. д-р Милена Миланова